

ALS DE ROOK OM JE HOOFD IS VERDWENEN...

Een nuchtere kijk op softdrugs

Frans Verschueren¹

Summary :

The war on soft drugs has not only proven to be unworkable in practice, it is immoral in principle as well as it erodes many of the basic liberties in a democratic society and contradicts art. 8 of the European Convention on Human Rights. Soft drug use has no place in the criminal law. As there is no medical evidence that marihuana is a harmful drug, it should be legalised so that the demotivating war on drugs can be put to halt.

Inleiding

In de volgende tekst wordt herhaaldelijk gesproken over drugs, en dan voornamelijk over softdrugs (cannabis, marihuana en hasjies). Daarom lijkt het nuttig vooraf een aantal begrippen te verduidelijken.

Drugs zijn stoffen met een bewustzijnsbeïnvloedende werking. Zij kunnen verdovend werken (bv. alcohol, heroïne), stimulerend (bv. amfetamines, cocaïne) of bewustzijnsveranderend (bv. cannabis, LSD). Een veel gebruikt onderscheid is dat tussen soft- en harddrugs, dat werd ingesteld door de World Health Organisation in 1957 en berust op het onderscheid tussen "addiction" (verslaving) en "habituation" (gewenning).

Harddrugs zijn (potentieel) verslavende drugs. Verslaving betekent een lichamelijke vorm van afhankelijkheid waardoor de gebruikers de inname van het middel niet voor geruime tijd kunnen stopzetten zonder ernstige fysieke ontwenningverschijnselen te vertonen. Alcohol en heroïne zijn voorbeelden van zogenaamde "harddrugs".

Softdrugs zijn veel minder verslavende drugs, al kan een al te overdadig gebruik, ook van softdrugs, vanzelfsprekend tot problematische situaties leiden. Gewenning duidt op een geestelijke vorm van afhankelijkheid. Gebruikers die aan een middel gewend zijn hebben het gevoel niet meer zonder "hun" middel te kunnen functioneren, ook al veroorzaakt een plots stoppen met de inname ervan, zelfs na langdurig chronisch gebruik, geen enkel fysiek ongemak. Cannabisproducten behoren tot de categorie van de softdrugs.

Cannabis (*Cannabis Sativa L*) is een éénjarig kruid. Dat wil zeggen dat het een bladachtige plant is, waarvan de stam niet verhout en dat de plant in één seizoen volwassen wordt en afsterft om het volgende seizoen weer op te schieten uit het eigen zaad. Er bestaan mannelijke, vrouwelijke en zelfs tweeslachtige cannabisplanten. Cannabisvezels kunnen gebruikt worden om touw, papier en kleding te vervaardigen, maar de chemische stoffen die aan cannabis een bewustzijnsveran-

1 De auteur is licentiaat in de rechten, Universiteit Gent

derende werking geven (vnl. THC) zitten geconcentreerd in de hars van de plant, die door de klierhaartjes geproduceerd wordt, en die de plant tegen uitdroging moeten beschermen. De klierhaartjes zijn het meest actief tijdens de bloeiperiode van de vrouwelijke plant en dan vooral op die delen van de vrouwelijke plant die essentieel zijn voor de voortplanting, de vrouwelijke toppen. In gematigde streken, waar het gevaar op uitdroging minder groot is, produceren de planten minder hars dan in warme gebieden. Hoe dan ook produceren mannelijke planten altijd beduidend minder hars dan vrouwelijke. Het zijn uitsluitend de vrouwelijke planten die voor de bereiding van marihuana en hasjesj gebruikt worden. Marihuana zijn de gedroogde toppen, eventueel ook bladeren van de vrouwelijke cannabisplant. Marihuana heeft een groenbruine kleur en is kruimelig van structuur. Hasjesj is een meer geconcentreerde vorm van cannabis-hars, die op twee manieren verkregen kan worden. Ofwel laat men de vrouwelijke cannabisplanten zo lang doordrogen tot de hars tot poeder wordt, dat vervolgens gemakkelijk tot blokken geperst kan worden, ofwel schraapt men tijdens de bloei de verse hars van de bladeren en kneedt en perst men deze. Hasjesj varieert in kleur van geel over rood tot donkerbruin en wordt verhandeld in blokjes, die er van ver een beetje als chocolade uitzien.

In Noord-Afrika en het Midden-Oosten wordt ook cannabisolie gemaakt, een concentraat van cannabis-hars dat zeer krachtig werkt. In Europa komt cannabisolie vrijwel niet voor.

1. (Soft)drug gebruik past niet in het strafrecht

De lezers van het statige dagblad *The "Times"* schrokken misschien wel even van een paginagrote advertentie die in de lente van 1967 in hun dagblad verscheen en luidde "*The law against marihuana is immoral in principle and unworkable in practice*". Deze prille oproep tot legalisering was niet alleen ondertekend door leden van Beatles en Stones en andere figuren uit de popwereld maar ook door de schrijver Aldous Huxley en de filosoof Bertrand Russell.

Nu, dertig jaar later, bestaat de drugwet nog steeds en blijkt hij steeds meer "*immoral and unworkable*".

Immoral in principle

Er zijn een aantal rechtsfilosofische argumenten aan te voeren die aantonen dat het bestaan van een strafwet die (soft)druggebruik beteugelt op zich reeds strijdig is met elementaire rechten.

- In zijn arrest Norris concludeert het Europees Hof voor de Rechten van de Mens dat het bestaan van een dergelijke strafwet een inmenging in het privéleven uitmaakt die zwaar genoeg kan zijn om als een inbreuk op het privéleven in de zin van artikel 8 EVRM te worden beschouwd.²

² Norris t. Ierland, E.H.R.M., 26.10.1988

- In zijn afwijkende mening bij het arrest van het Bundesverfassungsgericht spreekt rechter Sommer de mening uit dat het Grondwettelijk Hof niet ver genoeg gaat waar het beslist dat het bestaan van de strafwet inzake cannabis niet strijdig is met het proportionaliteitsbeginsel, maar alleen de toepassing ervan op gelegenheidsconsumenten. Volgens Sommer is het bestaan van een wet die cannabis strafbaar stelt reeds in strijd met het proportionaliteitsbeginsel. Het strafrecht moet immers het "uiterste middel" blijven om de grondslagen van de maatschappelijke orde te beveiligen. Het is dus enkel op zijn plaats wanneer bepaalde handelingen bijzonder schadelijk zijn en de beteugeling ervan uiterst noodzakelijk is om de maatschappelijke orde te handhaven. Het dreigen met strafsancties brengt de idee tot uiting dat de dader elementaire waarden van het gemeenschapsleven heeft geschaad. Als zodanig spreekt zij een scherp negatief waarde-oordeel uit over de persoon van de dader. De mogelijke schadelijke gevolgen van cannabisgebruik zijn zo gering dat de strafrechtelijke beteugeling ervan op zich reeds het proportionaliteitsbeginsel schendt.³
- Hulsman ontwikkelt een aantal criteria om te beoordelen of gedrag gecriminaliseerd mag worden of niet. Hij onderscheidt hierbij vier absolute criteria voor decriminalisering:
 - a) strafbaarstelling mag nooit plaatsvinden uitsluitend vanuit de overweging dat men een bepaalde morele opvatting omtrent bepaald gedrag heersend wil maken;
 - b) strafbaarstelling mag nooit plaatsvinden vanuit de primaire overweging dat men mogelijkheden wil scheppen om de (potentiële) gestraften hulp te verlenen;
 - c) strafbaarstelling mag nooit plaatsvinden wanneer de capaciteit van het strafrechtelijk apparaat daardoor wordt overschreden;
 - d) strafbaarstelling mag nimmer plaatsvinden als "schijnoplossing van problemen". (Chapman, 1972, 90)

Het strafbaarstellen van druggebruik zondigt tegen a), c), en d) uit deze lijst. Het bestraffen van druggebruik is een schijnoplossing want de bestraffing van druggebruik maakt de pretenties van het strafrecht niet waar. Het is dus inderdaad "unworkable in practice".

Unworkable in Practice

Aan juristen en criminologen wordt voorgehouden dat het strafrecht twee grote doelstellingen heeft:

Ten eerste dient het tot schadevergoeding van het slachtoffer: zowel financieel (door de veroordeling tot teruggave, schadevergoeding enz...) als moreel (in een soort tegemoetkomen aan de primitieve wraakgevoelens bij het slachtoffer en als ritueel om de geschokte orde in de samenleving te herstellen).

Ten tweede strekt de strafsanctie ertoe om de herhaling van strafbaar gedrag in de toekomst te voorkomen. In deze preventieve taak onderscheidt men de bijzon-

³ JZ, 17/1994, 859

dere preventie (de uitgesproken sanctie moet de dader ervan weerhouden nog strafbare feiten te plegen) en de algemene preventie (de bestraffing van de dader moet als afschrikmiddel dienen voor niet-daders en ze van het plegen van dergelijke misdrijven weerhouden).

Geen van deze functies van het strafrecht wordt door het verbod op cannabisgebruik waargemaakt.

1. Druggebruik is een vreemdsoortig misdrijf omdat dader en slachtoffer identiek zijn, en het slachtoffer zich niet als zodanig ervaart, zelfs integendeel.
2. Dat de individuele preventie faalt, wordt ronduit toegegeven.

In zijn verklaring omtrent het Justitiebeleid stelt minister De Clerck onomwonden dat het drugvrij maken van de gevangenen tot de topprioriteiten behoort. Over Merksplas zegt het beleid zelf dat wie niet verslaafd was als hij er binnenkwam, dat wel zal zijn als hij de inrichting verlaat. Dat een gedetineerde in Lantin aan een overdosis bezwijkt wordt door de gevangenisdirecteurs als een normaal beroepsrisico aanzien.⁴

Dat de algemene preventie niet werkt, blijkt o.a. uit het jaarlijks stijgend aantal personen dat omwille van overtredingen van de drugwet met politie en/of gerecht in aanraking komt en uit enquêtes waarin 1 op 8 jongeren tussen 15 en 18 spontaan en zonder veel schuldgevoel toegeeft cannabis te gebruiken.⁵ In Brussel ligt dit cijfer nog hoger. Ruim twintig procent van de leerlingen uit het secundair onderwijs van Brussel heeft ooit illegale drugs gebruikt. Dit bleek uit een enquête die het Overlegplatform voor Geestelijke Gezondheidszorg van het Brussels Gewest in 1995 bij 2.209 leerlingen uit alle schoolnetten uitvoerde.⁶ Amper een jaar later bleek uit een onderzoek van de U.I.A. bij 10.414 leerlingen dat 1 op 3 jongens in de leeftijd van 15 tot 18 jaar ooit illegale drugs gebruikte.⁷ Let wel, het gaat hier om zelfrapportage van strafbare feiten. Het reëel aantal jongeren dat ooit eens geëxperimenteerd heeft met cannabis of dit produkt regelmatig gebruikt ligt dus vermoedelijk nog hoger. In het Verenigd Koninkrijk geven 1 op 3 personen tussen 15 en 18 toe dat ze cannabis roken.

Wie de ondoelmatigheid van het gerechtelijk optreden wat meer wetenschappelijk onderbouwd wil zien, kunnen wij verwijzen naar een sociologische studie, die in 1974 plaatsvond in Toronto en waarin 95 personen betrokken waren die wegens bezit van cannabis veroordeeld waren. Dit onderzoek wees uit dat zwaardere straffen en zelfs de idee dat de pakkans groter werd geen enkele invloed hebben op de beslissing om het gebruik al dan niet verder te zetten. Regelmatige gebruikers waren in grote meerderheid van oordeel dat zij zouden doorgaan met gebruiken, zelfs wanneer ze een zware straf gekregen hadden en de mogelijkheid om nogmaals met politie en gerecht in aanraking te komen hoog inschatten; occasionele gebruikers waren meer van oordeel dat zij met gebruik zouden stoppen, maar het percentage in deze categorie dat de mening uitdrukt te zullen stoppen werd niet beïnvloed door het feit of ze al dan niet veroordeeld waren.

Eenvoudig uitgedrukt: regelmatige gebruikers blijven gebruiken, of ze nu streng gestraft worden of niet, en occasionele gebruikers stoppen voor het meren-

4 "Het kan ons allemaal overkomen", De Morgen van 4.12.1995

5 Colloquium SODA, De Morgen, 14-15/11/1991)

6 De Morgen, 22 september 1995

7 De Morgen, 16.3.1996

deel wel vanzelf, zonder straf. De hypothese dat van het strafrechtelijk optreden tegen cannabisgebruik een afschrikwekkend effect zou uitgaan werd dus ontkracht (Erickson, 1978, 129-153). Erickson besluit hieruit dat het verder bestraffen van cannabisgebruik in zekere mate ("to some extent") een ethische kwestie is. Ons inziens is de enige ethische oplossing echter het schrappen van het verbod op cannabis uit de strafwet, omdat deze strafbaarstelling in strijd is met artikel 8 van het Europees Verdrag van de Rechten van de Mens.

Het bestraffen van cannabisgebruik is onverenigbaar met artikel 8 EVRM

Artikel 8 EVRM luidt: "Eenieder heeft recht op eerbiediging van zijn privéleven, zijn gezinsleven, zijn huis en zijn briefwisseling. Geen inmenging van enig openbaar gezag is toegestaan met betrekking tot de uitoefening van dit recht dan voor zover bij wet voorzien en in een democratische samenleving nodig is in het belang van 's lands veiligheid, de openbare veiligheid, of het economisch welzijn van het land, de bescherming van de openbare orde en het voorkomen van strafbare feiten, de bescherming van de gezondheid of de goede zeden, of voor de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen".

Dat het bewustzijn (en de veranderingen die men hierin aanbrengt) tot de kern van het privéleven behoort behoeft geen betoog. Al even onbetwist is dat de inmenging bij wet voorzien is (m.n. de drugwet van 1921 en zijn uitvoeringsbesluiten). Dat deze inmenging één van de legitieme doeleinden, opgesomd in § 2 van artikel 8 EVRM zou dienen is al veel minder duidelijk. Hooguit drie van de mogelijke beperkingsgronden kunnen worden ingeroepen om het verbod te rechtvaardigen, met name de bescherming van de gezondheid, de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen en de preventie van strafbare feiten. Geen van deze drie argumenten is echter erg steekhoudend.

Bescherming van de rechten en vrijheden van anderen (in casu niet-gebruikers) is perfect realiseerbaar binnen een in het kader van de depenalisering uitgewerkte reglementering van handel en verbruik.

Preventie van strafbare feiten is een nietszeggende cirkelredenering die er uiteindelijk op neerkomt dat bestraffing van cannabisgebruik mag omdat dat gebruik strafbaar is.

Bescherming van de gezondheid lijkt als argument het sterkste, voornamelijk omdat aan cannabisgebruik in de loop van deze eeuw heel wat kwalijke gevolgen werden toegeschreven. Aldus zou cannabis gebruik o.a. leiden tot verzwakking van de immuniteit tegen ziekten, chromosomenbeschadiging, impotentie, hersenbeschadiging en ongezond hoge THC-concentraties in hersenen en geslachtsdelen. Het zou bovendien fysiek verslavend zijn, kunnen leiden tot psychose en het zgn. "amotivationeel syndroom", en noodzakelijk leiden tot het gebruik van hardere drugs (de zgn. steppingstone theorie).

Geen van deze beschuldigingen bleek opgewassen tegen wetenschappelijk onderzoek. Alle ernstige onderzoeken hebben daarentegen de onschadelijkheid van cannabis bevestigd.

Een overzicht:

- a. Het eerste onderzoek naar de effecten van cannabisgebruik werd in 1893 in India gevoerd. In opdracht van het Engelse parlement onderzochten Britse en Indische artsen 1.193 getuigen (dokters, smokkelaars, gebruikers, priesters, politie, dealers, directeurs van psychiatrische inrichtingen...). Het uiteindelijk rapport besloeg 3.281 bladzijden en de conclusies verdienen geciteerd te worden:
 - Het is duidelijk bewezen dat het occasioneel gebruik van cannabis in matige dosissen weldoend kan zijn, dit gebruik kan als medicinaal worden bestempeld.
 - Wat de fysieke gevolgen betreft, is de Commissie tot het besluit gekomen dat matig gebruik van cannabis vrijwel geen schadelijke gevolgen heeft.
 - Wat de beweerde mentale effecten betreft, is de Commissie tot het besluit gekomen dat matig gebruik van cannabis geen schadelijke gevolgen heeft voor de geest.
 - Er is weinig of geen verband tussen cannabisgebruik en criminaliteit.
 - In het algemeen kan worden gesteld dat matig gebruik van deze drugs de regel is en buitensporig gebruik de uitzondering (Indian Hemp Drugs Commission, 1969, Jefferson, 1966, 192, Stafford, 1992, 171)
 - Van een absoluut verbod kan volgens de Commissie geen sprake zijn.
- b. In 1943 gelastte de New Yorkse burgemeester La Guardia een team van artsen, psychiaters, farmacologen, chemici en sociologen om een onderzoek in te stellen naar de medische en sociale gevolgen van het gebruik van marihuana. De deskundigen publiceerden hun bevindingen in het zogenaamde La Guardia rapport van 1944 waarin Commissie-voorzitter Wallace onder andere tot volgende conclusies kwam:
 - In de meeste gevallen is het gedrag van de roker vriendelijk en sociaal. Agresiviteit en twistziek gedrag zijn de uitzondering, en wie blijk geeft van dergelijke neigingen mag niet in de "tea-pads" (een soort coffeeshops avant la lettre) blijven.
 - Met het roken van marihuana kan abrupt worden gestopt zonder dat er een geestelijke nood uit voortvloeit die vergelijkbaar is met de onthoudingsverschijnselen bij verslaafden aan morfine.
 - Marihuana veroorzaakt geen verandering in de fundamentele persoonlijkheidsstructuur van het individu.
 - Uit het onderzoek als geheel wordt geconcludeerd dat marihuana geen verslavend middel is, zoals morfine, en dat als er al gewenning ontstaat, deze zeer gering is. Bovendien kon men bij de gebruikers geen mentale of lichamelijke achteruitgang vaststellen, die veroorzaakt werd door het jarenlang roken van marihuana (Mayor's committee on Marihuana, 1994, 355-358).
- c. In 1967 verrichtten een tiental deskundigen van het Advisory Committee Drug Dependence, een overheidsinstelling die de Engelse regering moest adviseren in drugzaken, een onderzoek naar de effecten van cannabis. De Commissie kon niet anders dan de bevindingen van de Indian Hemp Commission en het La Guardia-rapport bijtreden.

"... Uit niets blijkt dat het roken van cannabis in de Westerse samenleving direct verband houdt met ernstige lichamelijke gevaren... Het is eerder de per-

soonlijkheid van de gebruiker die tot het overgaan op andere drugs leidt, dan de eigenschappen van de drugs. Op grond van het wereldverbruik kan zonneklaar worden aangetoond dat cannabis niet leidt tot verslaving aan heroïne... Uit niets blijkt dat het regelmatig gebruik als sociaal genotmiddel leidt tot agressief anti-sociaal gedrag, of dat het in overigens normale mensen een staat van afhankelijkheid veroorzaakt, die een medische behandeling noodzakelijk maakt..."

Alhoewel de Commissie toch nog enige aarzeling behoudt omdat "de subjectiviteit van de mentale effecten van cannabis het moeilijk maakt het totale effect van de cannabis-ervaring te meten of vast te stellen welke veranderingen een zelfs matig gebruik teweegbrengt in de verhouding van de roker tot familie en vrienden, studie en werk..." besluit zij toch: "Wij geloven dat de associatie van cannabis in de wet met heroïne en andere opiaten zeer ongelukkig is en dat er zo snel mogelijk een aparte wet moet komen die uitsluitend handelt over cannabis en de synthetische derivaten ervan. Wij zijn er ook van overtuigd dat de huidige straffen voor bezit en handel veel te hoog zijn" (Advisory Committee on Drug Dependence, Cannabis, 1968, 6-17)

- d. In het begin van de jaren '70 kwam een Canadese Commissie, de zogenaamde Le Dain Commissie tot de conclusie dat cannabisgebruik vrijwel onschadelijk is (The Commission of Inquiry into the Non-Medical Use of Drugs, Cannabis, 1972).
- e. In 1973 verscheen het rapport van de Amerikaanse National Commission on Marihuana and Drugs Abuse, aangesteld door president Nixon. De eerste aanbevelingen van de Commissie luiden als volgt:
- Bezit van marihuana voor persoonlijk gebruik zou niet langer strafbaar mogen zijn, maar het bezit op openbare plaatsen zou kunnen leiden tot inbeslagname en verbeurdverklaring.
 - Het occasioneel weggeven van marihuana, gratis of tegen een geringe vergoeding waarbij geen winst wordt gemaakt, zou niet langer strafbaar mogen zijn. (National Commission on Marihuana and Drug Abuse, 1973, 458)
- f. In 1975 werd een eerste intensieve multidisciplinaire studie van marihuana-gebruikers in Jamaica uitgevoerd, gesponsord door het Center for Studies of Narcotic and Drug Abuse, een afdeling van het National Institute of Mental Health. De studie richtte haar aandacht vooral op personen die gedurende 12 tot 30 jaar regelmatig grote hoeveelheden marihuana gerookt hadden. Het onderzoek concludeerde dat bij de onderzochte personen geen aanwijzingen te vinden waren van organische hersenbeschadiging of chromosomenbeschadiging en vond geen significante psychiatrische, psychologische of medische verschillen met de controlegroep. Een onderzoek van de Universiteit van Florida bij chronische marihuanarokers in Costa Rica bevestigde deze bevindingen. Grondig medisch onderzoek bracht geen pathieën aan het licht. De resultaten van psychologische tests en hersenfunctietests bewezen dat chronisch marihuana-gebruik niet leidt tot permanente of onomkeerbare verzwakking van de hogere hersenfuncties of intelligentie.
- Uit de studie bleek bovendien dat regelmatig gebruik van marihuana geen invloed heeft op het immuuniteitsstelsel of op de aanmaak van testosteron, zoals vroeger werd beweerd.

Tenslotte wees het onderzoek uit dat ook "zware" gebruikers in staat waren om thuis en op het werk behoorlijk te functioneren en werd geen enkel bewijs gevonden dat chronisch marihuana-gebruik tot een "amotivatieel syndroom" zou leiden. In landen als Jamaica en Costa Rica wordt marihuana overigens niet zozeer gebruikt als een sociaal ontspanningsmiddel of om zich terug te trekken uit de samenleving, maar als middel om de moeilijke levensomstandigheden aan te kunnen (Stafford, 1992, 190-191).

Het ontstaan van een "amotivatieel syndroom" bij chronische cannabisgebruikers, een in 1972 door een zekere dokter West van de UCLA gelanceerde term, is één van de hardnekkigste mythen inzake cannabisgebruik. Naast de reeds geciteerde studies werd het bestaan van dit syndroom ontkracht door een longitudinale studie van 1.380 studenten van de UCLA, waaruit bleek dat marihuana-gebruikers even gemotiveerd of soms zelfs meer gemotiveerd waren dan niet-gebruikers (Stafford, 1992, 194).

Ons inziens is het mogelijk ontstaan van een "amotivatieel syndroom" bij cannabisgebruikers eerder te verklaren vanuit de buitensporig harde repressie van een in wezen onschuldige gewoonte, waardoor deze gebruikers hun vertrouwen in de maatschappelijke ordening verliezen.

- g. In 1982 bracht de National Academy Of Sciences een rapport uit over de gevolgen van cannabisgebruik. Het rapport vond "geen bewijs dat marihuana op lange termijn schadelijk zou zijn voor de gezondheid, verslavend zou zijn, tot het gebruik van "hardere" drugs zou leiden, de structuur van de hersenen aantasten of afwijkingen bij baby's van gebruikers zou veroorzaken". Het rapport had ook aandacht voor de positieve effecten en de mogelijke medische toepassingen van marihuana bij het verlichten van de neveneffecten van chemotherapie, voor de verlichting van pijn, bij de behandeling van glaucoom of groene staar (marihuana verlaagt de druk in de oogbol), astma en bepaalde vormen van epilepsie. Het rapport herhaalde dan ook de adviezen tot decriminalisatie van marihuana-gebruik, die reeds in 1972 door de Schafer-Commissie waren gedaan.⁸
- h. Op 6 september 1988 nam Francis L. Young, een administratief rechter van de DEA (het Drugs Enforcement Agency) een historische beslissing. Aldus verklaarde Young:
- Er is in de uitgebreide medische literatuur geen enkel geval beschreven van een door cannabis veroorzaakt overlijden.
 - In strikt medische termen is marihuana veel veiliger dan tal van soorten voedsel die wij dagelijks gebruiken.
 - Marihuana in zijn natuurlijke vorm is één van de meest veilige actieve therapeutisch substanties die de mens kent (The Matter of Marihuana Rescheduling Petition, Docket No 88-26), 6 september 1988, geciteerd in Inciardi & Trebach, 1993, 106).

Alhoewel de beslissing van rechter Young er vooral op gericht was om marihuana, van Schedule I van de Amerikaanse drugwet (die drugs bevat met geen enkel medisch nut) over te hevelen naar Schedule II of III (die drugs bevat met een beperkt medisch nut die bijgevolg door artsen onder staatscontrole kun-

⁸ National Research Council "An Analysis of Marihuana Policy", National Academy Press, Washington, 1982

nen worden voorgeschreven) toont ze toch aan hoe overtrokken de gevaren van cannabis worden voorgesteld.

i. Naar aanleiding van zijn beslissing van 3 april 1994 wijdde het Duitse Bundesverfassungsgericht een onderzoek aan de gevolgen van cannabisgebruik, waaruit bleek dat de schadelijke gevolgen van een occasioneel gebruik van cannabisproducten eerder verwaarloosbaar waren. De argumenten, die de wetgever er in 1971 redelijkerwijze konden toe bewegen de individuele consumptie van cannabis zwaar te bestraffen, hebben hun kracht verloren, nu bewezen is dat de gevaren van cannabis voor de gezondheid veel geringer zijn dan ten tijde van het uitvaardigen van de wet van 1971 werd vermoed. Het bestraffen van het bezit van een geringe hoeveelheid cannabis voor occasioneel eigen gebruik schendt bijgevolg het grondwettelijk (en ook in België erkend) voorschrift dat de bestraffing proportioneel moet zijn met de maatschappelijke schade die door de daad is aangericht.⁹

j. De Franse Commissie Henrion pleitte in februari 1995 in een rapport aan de regering Balladur zelfs voor de legalisatie van cannabis.

Nu stilaan geen zinnig mens meer kan volhouden dat het gebruik van cannabis ernstige gevolgen heeft voor de lichamelijke of geestelijke gezondheid van de gebruiker, veranderen de tegenstanders van depenalisering van strategie. Thans heet het dat het sociaal gevaar van cannabisgebruik niet ligt in het onschuldig gebruik door een paar enkelingen, maar in het frequent gebruik door een grote groep. De redenering loopt als volgt: Het is niet de individuele gebruiker maar de grote massa gebruikers die de illegale drugmafia op de been houdt. Depenalisering van cannabis zal tot een explosieve toename van het gebruik leiden en aangezien cannabis dan wel geen fysieke verslaving maar toch geestelijke afhankelijkheid kan veroorzaken zullen er meer probleemgebruikers komen. Van de legalisering van cannabis zal het signaal uitgaan dat illegale drugs dus toch niet zo schadelijk zijn, waardoor de overstap naar hardere middelen gemakkelijker wordt (een nieuwe variant van de blijkbaar niet uit te roeien stepping stone theorie). Men schetst een spookbeeld van een permanent sufgerookte natie. Bij nader inzien berusten deze argumenten op logische denkfouten of op een onjuiste perceptie van de realiteit.

1) Depenalisering zou leiden tot de groei van de illegale drugmafia. Dit argument ziet over het hoofd dat de illegale drughandel slechts bestaat bij gratie van de strafbaarheid van het middel. Een echte depenalisatie stelt zich daarom niet tevreden met het legaliseren van het gebruik, maar zal ook de productie en handel reglementeren.

2) Het depenaliseren van cannabis zou leiden tot een explosieve toename van het aantal gebruikers. Deze veronderstelling berust op een verkeerde voorstelling van de motieven waarom mensen al dan niet bepaalde drugs (blijven) gebruiken. Het feit of mensen al dan niet bepaalde middelen (blijven) gebruiken wordt slechts in geringe mate bepaald door het al of niet strafbaar zijn van het product in kwestie: doorslaggevend zijn de persoonlijkheid van de betrokkene, de actuele of verwachte plezierige of onplezierige effecten, de informatie over de reële risico's van het gebruik enz...

9 Bundesverfassungsgericht, 9.3.1994, NJW, 1994, Heft 24

In januari en februari 1990 hield de Drug Policy Foundation een telefonische enquête bij het Amerikaanse publiek met de vraag hoe geneigd de geïnterviewden zouden zijn om bepaalde drugs te gebruiken indien ze zouden worden gelegaliseerd. Uit deze enquête kwam slechts een geringe experimenteerdrang naar voren. Van de geïnterviewden die nog nooit marihuana hadden gebruikt verklaarde 1,1% het erg waarschijnlijk ("very likely") dat ze wel eens marihuana zouden proberen indien die legaal was, 3,1% vond dit redelijk waarschijnlijk ("somewhat likely"). De legalisering van marihuana zou dus hooguit 4,2% van de niet-gebruikers kunnen verleiden (voor cocaïne lagen de cijfers nog lager, respectievelijk 0,5% en 0,4%. Een duidelijk gevolg van het feit dat cocaïne als gevaarlijker wordt gepercipieerd dan marihuana of hasjiesj) (Inciardi & Trebach, 1993, 108)

Dat de Amerikanen tijdens die steekproeven niet logen, wordt bevestigd door onderzoek van het Amerikaanse National Research Council in de 11 Amerikaanse staten die cannabisbezit gedecriminaliseerd hebben in de jaren '70. The National Research Council constateerde dat de decriminalisering geen grote impact had gehad op het gebruik maar wel had geleid tot forse besparingen in het strafrechtstelsel (Inciardi & Trebach, 1993, 105)

Ter voorbereiding van het witboek dat de Nederlandse regering dit jaar uitgaf over de mogelijke legalisering van drugs bleek dat het Nederlandse gedoogbeleid geen stijging had veroorzaakt in het percentage softdruggebruikers in Nederland.¹⁰

Geestelijke afhankelijkheid kan worden omschreven als het subjectief gevoel "niet meer zonder" een bepaald product te kunnen. Geestelijke afhankelijkheid kan dus ook voorkomen bij producten die niet tot fysieke verslaving leiden. Dat cannabis geestelijke afhankelijkheid kan veroorzaken wordt niet betwist. Maar dit probleem mag niet overroepen worden. Volgens de experts van de bekende Jellinek-kliniek in Amsterdam ontwikkelen 60% van de nicotinegebruikers geestelijke afhankelijkheid, tegenover 30% van de heroïnegebruikers, 5% van de alcoholgebruikers en 1% van de cannabisgebruikers. Er zullen dus altijd meer probleemgebruikers zijn van alcohol dan van cannabis.

Daarom kunnen wij het respectabele Britse artsblad "*The Lancet*" volmondig bijtreden waar het schrijft "Cannabis-roken is, zelfs op lange termijn, niet schadelijk voor de gezondheid". De redactie pleit dan ook voor de invoering van een gedoogbeleid, zoals in Nederland, met dien verstande dat niet alleen het bezit moet worden gedecriminaliseerd maar ook de handel moet worden gereguleerd. Het editoriaal besluit: "Vroeg of laat moeten de politici ophouden met verstopperij spelen en het bewijsmateriaal onder ogen zien. Cannabis op zich is geen gevaar voor de maatschappij, maar de repressie ertegen wel (The Lancet, 1995, 1241) Hoe terecht deze laatste opmerking wel is, wordt bewezen door het onderzoek dat de Nederlandse regering opzette naar aanleiding van het witboek legalisatie.

Eén van de opmerkelijke conclusies was dat in landen die een repressief beleid voeren tegen softdruggebruikers het percentage softgebruikers hetzelfde is als in landen die een tolerant beleid voeren ten aanzien van softdrugs, maar de repres-

10 d'Ancona, Hedy "Nederlandse drugsbeleid is redelijk succesvol" in De Morgen, 26.1.1994.

sieve staten kennen een beduidend hoger percentage harddruggebruikers en verslaafden. Curieus? Helemaal niet. Door iedere druggebruiker bij de bevolking af te schilderen als een vervaarlijke schuimbekkende heroïne-verslaafde die de radio uit je auto rukt en met dat excuus ongenadig op rustige cannabisgebruikers in te hakken creëert de overheid inderdaad haar eigen schrikbeeld. Want waar de overheid geen onderscheid maakt tussen soft en hard, doet de dealer dat wel. Als het risico hetzelfde is, is met heroïne meer te verdienen dan met marihuana, en bovendien is de klantenbinding dan verzekerd. Dus kan je in bepaalde wijken ineens geen cannabis meer vinden, maar smijten ze heroïne naar je kop. Wie is daar het slachtoffer van? Niet de gesettelde marihuanaroker die rustig de auto naar Nederland neemt, maar zij die te jong of te arm zijn om in Nederland terecht te kunnen. In dit licht komen verklaringen, zoals in het regeerakkoord ("Legalisatie van drugs is geen oplossing en wordt dus ook niet overwogen") en uitspraken van de minister van Binnenlandse Zaken als zou het verbod op cannabis de jeugd ervan weerhouden om te grijpen naar zwaardere middelen als een vorm van rebels gedrag, pijnlijk ongeïnformeerd over¹¹.

Wij hopen hiermee afdoende bewezen te hebben dat het verbod op cannabis niet noodzakelijk is tot het behoud van de volksgezondheid in een democratische samenleving. Maar zelfs indien men, op grond van welke theoretische abstracte bezwaren dan ook, nog van mening zou zijn dat dit verbod wel te verantwoorden is, dan nog blijft artikel 8 EVRM geschonden omdat het draconisch optreden van de overheid (bv. het opleggen van gevangenisstraffen aan gebruikers) niet in verhouding staat tot de zogenaamde schade die zijn aanrichten.

Volgens het Europees Hof voor de Rechten van de Mens houdt de vereiste dat de ingreep "noodzakelijk" moet zijn in een democratische samenleving ook in dat er een redelijke verhouding moet bestaan tussen de nadelen die het betrokken individu (en de samenleving) hiervan ondervindt en het voordeel dat staat (en de samenleving) hieruit putten. Dit is bij het strafrechtelijk verbod op cannabis niet het geval omdat:

- de financiële en morele kosten ervan buitensporig zijn;
- de bestrijding van druggebruik leidt tot een onaantvaardbare erosie van de burgerlijke rechten en vrijheden;
- het thans gevoerde beleid demotiverend werkt voor grote groepen voornamelijk jongeren.

De financiële en morele lasten van de prohibitie zijn buitensporig hoog

In antwoord op een parlementaire vraag van senator Van Belle van 22 juli 1994 verklaarde de minister van Justitie dat in 1993 niet minder dan 18.725 personen in aanraking kwamen met politie en/of gerecht wegens het gebruik van drugs (niet de handel).

Van deze 18.725 personen werden er 3.302 gevat wegens gebruik van marihuana en 8.513 wegens gebruik van hasjesj. Wie uitsluitend voor cannabisproducten gevat werd valt uit de statistieken niet op te maken, omdat een aantal gebruikers met verschillende illegale producten tegelijk op zak gepakt werden.

11 De Morgen, 21.11.1995

In 1994 liepen in België zowat 20.000 personen wegens drugsdelicten tegen de lamp (hieronder slechts 700 dealers). 28% van de gevangenispopulatie zit voor gebruik en/of handel in verdovende middelen (ook hier zijn de gerechtelijke statistieken niet verfijnd genoeg om onderscheid te maken naar de soort product en onderscheid te maken tussen gebruik en handel). Hoe dan ook, men kan vermoeden dat nog steeds heel wat mensen wegens het louter bezit of gebruik van cannabisproducten in de gevangenis terechtkomen, rekening houdend met het feit dat meer dan de helft van de inbeslagnames softdrugs betreffen.

Dit brengt voor de samenleving zeer zware lasten mee: een aanzienlijke werklast voor de politiediensten die ten koste gaat van andere taken; overbelasting van de rechtbanken, overbevolking van de gevangenissen, stigmatisering en reclasseringsproblemen bij voorheen perfect maatschappelijk geïntegreerde gebruikers e.d.m...

2. De jacht op drug(gebruikers) leidt tot een onaanvaardbare erosie van de individuele rechten en vrijheden

In de Verenigde Staten wordt de "war against drugs" met een haast religieus fanatisme gevoerd. Volgens Steven Wisotsky, professor in de rechten in de Nova University Law Center, heeft deze "war on drugs" geleid tot het goedkeuren van steeds repressievere wetten die de uitvoerende macht steeds meer bevoegdheden geven ten koste van de individuele rechten en vrijheden. Deze wetten leidden tot een steeds "ingrijpender" politieoptreden. Zowel deze wetten als het politieoptreden worden klakkeloos goedgekeurd door de hoven en rechtbanken. Blijkbaar zijn zowel de publieke opinie als de rechters, die traditioneel toch de behouders zijn van de grondwettelijke vrijheden, geneigd om elke beperking ervan voor lief te nemen als het maar de bestrijding van drugs betreft. Dit staatsoffensief wordt gretig bijgetreden door private ondernemers. Wisotsky concludeert dat de Amerikanen dus erg veel vrijheid hebben moeten inleveren.¹²

Enige saillante voorbeelden:

- Het Supreme Court heeft bevestigd dat narcotica-agenten het recht hebben om personen zonder "probable cause" en zonder enige aanwijzing van schuld gedurende tenminste 24 uur vast te houden, en enkel vrij te laten indien:
 - 1) deze persoon defecert onder de ogen van een agent;
 - 2) de agent toelating verleent om de ontlasting te controleren en
 - 3) daardoor bewijst dat de ontlasting geen drugs(resten) bevat¹³.
- Het Supreme Court achtte bovendien volgende praktijken niet strijdig met de grondwettelijke vrijheden:
 - het laten besnuffelen van bagage door drughonden zonder aanleiding¹⁴;
 - het doorzoeken van voertuigen zonder huiszoekingsbevel¹⁵;

¹² Statement of Steven Wisotsky Before the Select Committee on Narcotics Abuse and Control, d.d. 29 september 1988, in Evans R. & I. Berent (1992), 181-212

¹³ United States vs Montoya de Hernandez, 473 U.S. 531, 1986 geciteerd in A. Trebach (1987), 215-220

¹⁴ United States vs Place, 462, U.S., 696, 706 (1983)

¹⁵ United States vs Ross, 456 U.S., 798, 821 (1982)

- het plaatsen van beepers en andere af luisterapparatuur in voertuigen¹⁶;
- het laten stoppen en doorzoeken van voertuigen aan vaste controlepunten zonder enige verdenking¹⁷;
- het zonder huiszoekingsbevel doorzoeken van een tot woning bestemde motorhome¹⁸ of de handtas van een studente¹⁹;
- In de ochtend van 23 maart 1979 werden alle 2.780 middelbare scholieren in Highland, Indiana op quasi militaire wijze in hun school gedetineerd. Teams van gewapende politieagenten en zestien politiehonden werden hiervoor gemobiliseerd. Ieder scholier werd tenminste één keer grondig onderzocht. Vier meisjes moesten zich een naaktfouillering laten welgeval len. Er werden geen drugs gevonden. Volgens de lagere federale rechtbanken waren dergelijke massale speuracties niet strijdig met de grondwet maar de naaktfouilleringen wel. Het Supreme Court verklaarde het beroep tegen deze beslissing onontvankelijk²⁰.
- In de strijd tegen druggebruik en -handel hebben een aantal Amerikaanse staten wetten ingevoerd waarbij rechters verplicht zijn om bij drugdelicten een minimumstraf op te leggen zonder mogelijkheid tot vervroegde vrijlating. Rechters verzetten zich omdat zulke wetgeving de rol van de rechterlijke macht herleidt tot die van een computer en omdat de minimumstraffen te hoog zijn. Legendarisch is het geval van de republikeinse rechter Schwartzer die weende bij het uitspreken van een dergelijke verplichte straf. (Inciardi & Trebach, 1993, 29)

Nochtans zijn de rechters niet zo vlug geneigd straffen inzake drugbezit of -handel te zwaar te vinden. In januari 1982 weigerde het Supreme Court het beroep te horen van een man uit Georgia die voor de verkoop van 9 ons marihuana (\$200) tot 40 jaar gevangenisstraf veroordeeld werd. Deze veroordeling kon volgens het Hof niet beschouwd worden als "*a cruel and unusual punishment*" (Stafford, 1992, 178).

Sinds 1984 werden de mogelijkheden tot inbeslagname van goederen in drugzaken enorm uitgebreid. De procedures kunnen beginnen vooraleer er een strafrechtelijke vervolging gestart wordt. Aangezien het zogenaamd om zakelijke vorderingen "in re" gaat, leidt een vrijspraak niet direct tot teruggave. Daarvoor moet een aparte procedure worden gevolgd. Het feit dat de politie een bepaald percentage van de waarde van aldus inbeslaggenomen goederen krijgt, werkt een zekere misplaatste "ijver" van de politie in de hand. Enige frappante voorbeelden:

- Op 30 april 1988 nam de Kustwacht het yacht Ark Royal (waarde 25 miljoen dollar) in beslag omdat aan boord 10 marihuana-zaadjes gevonden werden.
- Het 80 miljoen dollar kostend oceanografisch onderzoeksschip Atlantis II werd inbeslaggenomen in San Diego toen de Kustwacht 0.01 ons marihuana ontdekte in de bagage van een bemanningslid.

16 United States vs Knotts, 460 U.S. 276, 282 (1983)

17 Texas vs Brown, 460 U.S., 730 (1983)

18 California vs Carney, 471 U.S., 386, 390 (1985)

19 New Jersey vs T.L.O., 469 U.S., 325,333 (1985)

20 Doe vs Renfrow, 631 F.2d, 91, 93 (1980), geciteerd in Trebach, Arnold (1987), pp. 222 e.v.

- De auto van een echtpaar werd in beslag genomen omdat de douane twee jointjes vond in de jaszak van de man.
- Een garnaalvisser raakte zijn boot kwijt toen er 3 gram cannabiszadjes gevonden werden. Krachtens de wet kan de boot in beslag genomen worden, ongeacht of de visser aansprakelijk is of niet (Wisotsky in Evans, Rod & Berent, 1988, 181-212).
- In 1990 kwam het echtpaar Jenkins uit Florida op treurige wijze in het nieuws. Beiden leden aan aids. De man was als hemofiliepatiënt besmet geraakt met aids en had de ziekte aan zijn vrouw doorgegeven. Ze waren voortdurend ziek en misselijk van de medicijnen. Van een zelfwerkgroep kregen ze te horen dat door het roken van marihuana de geneesmiddelen beter verdragen konden worden. Inderdaad had het roken van een joint een weldadige werking. Hun symptomen namen af en hun leven normaliseerde zich. Maar zij werden verklikt. Op 29 maart 1990 traptten tien gewapende narcotica-agenten de deur van hun stacaravan in, hielden een karabijn tegen Barbara Jenkins slaap en namen het bewijsmateriaal in beslag: twee kleine cannabisplantjes. Bezit van cannabis is een misdad in Florida. De echtgenoten werden veroordeeld tot vijf jaar gevangenisstraf. Ter zitting verwierp de rechtbank hun argument dat ze marihuana rookten omwille van hun gezondheid²¹.

Nu zal men beweren dat het in België (nog) niet zo'n vaart loopt. Nochtans, wat te denken van volgende feiten:

- De drugwet van 1921 voorziet belangrijke uitzonderingen op de grondwettelijke regeling van de huiszoeking. Zo is een huiszoeking 's nachts zonder voorafgaandelijk bevel van de onderzoeksrechter mogelijk bij verdenking van gebruik van drugs in groep.
- In november 1996 hield de politie in Kortrijk een razzia in vijf jongerencafés. Niet minder dan 85 personen werden hierbij gefouilleerd. De buit bedroeg 0,5 gram cannabis.
- Tijdens de "blow-in" in Turnhout maakte de politie proces-verbaal op wegens bezit van 0,001 gram marihuana (de inhoud van een propaganda-badge van de B.C.C.B.).
- In Leuven-hulp verbleef een jongeman vier maanden in voorarrest wegens louter bezit van cannabis.
- Het gemeenschapsleven in het vredige dorpje Roosdaal liep compleet in de war toen bleek dat een groot aantal jongeren daar drugs gebruikten. De burgemeester etaleerde zijn kennis van het "probleem" door te stellen dat het uitsluitend om "software" ging.²²
- In augustus 1992 lekte uit dat Ford Genk reeds geruime tijd drugtests uitvoerde op werknemers en sollicitanten zonder medeweten van de betrokkenen. De reactie van de vakbonden op deze onthullingen was op zijn minst lauw te noemen. De kans dat dealers in een groot bedrijf als Ford hun gang konden gaan woog voor de ABVV-afgevaardigde (en ook voor

²¹ Pols, Bram: "Cannabis: het middel tegen vele kwalen", NRC Handelsblad, 18.9.1993

²² De Morgen, 23 augustus 1995

het ACV trouwens) zwaarder door dan de aanslag op het privéleven van de werknemers.

- In Schaarbeek filmde politieagenten soms dag en nacht vanuit het raam van de burens om verdachten drughandelaars te doen bekennen.²³
- Het Gentse parket luisterde de telefoons van een groep cannabisgebruikers af. Het ging hier niet om probleemgebruikers maar om maatschappelijk perfect geïntegreerde mensen die werkzaam waren in de artistieke wereld.²⁴

3. De repressie van (soft)druggebruik werkt demotiverend voor een grote groep jongeren

Er is heel wat inkt gevloeid over het zogenaamd amotivatie syndroom dat het gevolg zou zijn van langdurig cannabisgebruik. Wat de tegenstanders van depenalisering onvoldoende schijnen te beseffen is dat de repressie van het (soft)druggebruik op zich demotiverend werkt voor een grote groep jongeren. Jongeren vinden een samenleving, die enerzijds uiterst repressief optreedt tegen onschuldig cannabisgebruik en anderzijds uiterst permissief staat tegenover alcoholgebruik, ondraaglijk hypocriet. Zo hypocriet dat ze er vaak de zin niet meer van inzien om zich verder in te spannen voor studies of er werk²⁵.

Deze bevinding is niet nieuw. In 1970 reeds verklaarde de Canadese minister van Volksgezondheid John Munroe: "After all, it is our children we are talking about. Will they come to power with a fierce dedication to destroy everything we now represent - the good along with the bad - because of the way we now treat the drug problem?" (geciteerd in Inciardi & Trebach, 1993, 123)

Tot slot willen wij er de nadruk op leggen dat de oorlog tegen drugs ook en vooral een oorlog is tegen druggebruikers, een échte oorlog waarin échte slachtoffers vallen, voor het merendeel onschuldige slachtoffers die niets meer doen dan cultureel niet aanvaarde middelen gebruiken.

Het is dan ook dringend tijd voor een wapenstilstand. Eén van de noodzakelijke stappen in dit vredesproces is de depenalisering van softdrugs.

Wij willen dan ook als besluit de woorden citeren van Ethan Nadelmann, assistent professor in de sociologie aan de universiteit van Princeton: "Directing criminal sanctions at the nearly 40 million Americans who illegally consume drugs every year makes a mockery on an essential principle of a free society: that those who do no harm to others should not be harmed by others, particularly the state"²⁶.

23 De Morgen, 18.4.1995

24 De Morgen, 6.5.1996

25 Zie hierover de getuigenis van een PMS-directeur in Humo, 12.1995

26 Nadelmann, Ethan, "Drugs: the Case for legalisation", Washington Post, 8.10.1989

Literatuur

- Brecher A. e.a. (1972), *Licit and illicit drugs*, Little Brown, New York
- Chapman D. (1972), *Strafrecht. Te-recht*, In de Toren, Baarn
- Commission of Inquiry into the Non-Medical Use of Drugs, (1972), *Cannabis*, Information Canada, Ottawa
- Erickson P.G. (1978), 'Deterrence and deviance. The example of cannabis prohibition', in A. Trebach, op. cit., 129-153
- Evans R. & Berent I. (eds.) (1993), *Drug legalisation: for and against*, New York
- Inciardi J. & A. Trebach, (1993), *Legalize it ? Debating American Drug Policy*, Praeger Press, ew York
- Indian Help Drugs Commission (1894) (1969), *Marihuana: report of the Indian Help Drugs Commission*, Silver Spring
- Mayor's Committee on Marihuana (1944), *The Marihuana problem in the city of New York*, Jacques Cottell Press, Lancaster
- National Commission on Marihuana and Drug Abuse (1973), *Report*, U.S. Governing Printing Office, Washington D.C.
- National Research Council (1982), *An analysis of marihuana policy*, National Academy Press, Washington
- Schouten M. (1969), *Marihuana en Hasjisj*, Bruna, Utrecht/Amsterdam
- Solomon D. (ed.) (1966), *The Marihuana Papers*, Bobbs-Merrill, New York
- Stafford P. (1992), *Psychedelic Encyclopedia*, Roning Publ., Berkeley
- The Lancet* (1995), 'Deglamorising cannabis', vol.346, nr. 8985, 11 nov. 1995, 1241
- Trebach A. (ed.) (1978), *Drugs, law and politics*, Praeger Press, Toronto
- Trebach A. (1987), *The great drug war*, Macmillan, New York